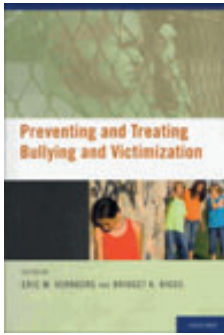

Oppsummert om mobbing

Eric M. Vernberg, Bridget K. Biggs, red.
Preventing and treating bullying and victimization
 409 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2010. Pris GBP 40
 ISBN 978-0-19-533587-3

Denne boken består av 14 kapitler med ulike forfattere. Innholdet er delt i tre deler. I de fem første kapitlene oppsummerer forfatterne kunnskap om skolerelatert mobbing. I de neste fire beskriver de hvordan man kan måle forekomsten av skolemobbing, og de ser nærmere på effekten av ulike intervensjonsprogrammer. De siste fem kapitlene omhandler ulike strategier for å forebygge mobbing i skolen.

Spesielt i de første kapitlene går forfatterne grundig igjennom og oppsummerer de siste årenes forskning på området. Hvilken betydning har f.eks. kultur, læreres holdninger, familie, venner, offerets atferd og selvtillit for oppkomsten av mobbing? Dette, sammen med kunnskap om mobberen, gir en samlet viten som kan brukes som utgangspunkt for forebygging av mobbing i skolen og gjennomføring av intervensjonsstudier.

I de fleste kapitlene får man forslag til intervensjoner, enten for hele skolen eller på individuelt nivå. Konklusjonen er imidlertid at man inntil i dag har satset på intervensjonsprogrammer som retter seg mot hele skolen og ikke mot individet. Ettersom denne satsningen ikke har vært vellykket spekulerer man på om man i fremtiden heller bør satse på individuell behandling av barn involvert i mobbing.

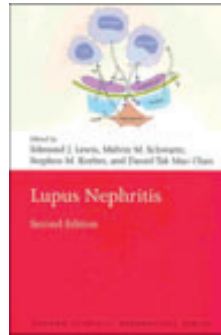
Spesielt gruppeintervensjoner kan være en fruktbar fremgangsmåte. Forfatterne kommer med forslag til vellykkede behandlingsprogrammer som retter seg både mot å bedre de sosiale ferdighetene hos ofre og minske aggressiviteten hos mobbere. Spesielt er det viktig å tilby støtte til ofre og hjelpe dem med å få venner, ettersom venner beskytter mot mobbing. Ferdighetstrening kan også hjelpe offeret med å identifisere og endre faktorer som gjør dem sårbare for mobbing.

En annen viktig ting er å identifisere mobbing, hvem som mobber, og hvem som er offer, hvilket ikke alltid er så lett. Blant ungdommer korrelerer selvrappertert mobbing best med andre personers vurderinger (peer nomination), mens blant barn er observasjon den beste måten å identifisere mobbing på. Det er også viktig å være klar over at mange mobbere er populære på skolen og kan ha en kognitiv velutviklet empati, hvilket gir dem et overtak i forhold til ofrene – og sannsynligvis også i forhold til lærerne (som de lett kan manipulere). Forfatterne peker derfor på at det er viktig å innse at mobbing er et relasjonsproblem og skal behandles som det. Ettersom det per dags dato mangler «mobbebehandling» presenterer de andre etablerte metoder mot problemer som er relatert til mobbing (angst, depresjon, aggressivitet).

Tittelen er derfor noe misvisende, men boken er likevel en viktig oppsummering av de siste tiårenes forskning. Noen steder gjentas den samme informasjonen, noe som ofte forekommer i antologier. Forfatterne gir også forslag til intervensjoner. Skoler som tar mobbing på alvor, bør skaffe et eksemplar. For klinikere kan den gi verdifulle innspill, og for forskeren som ønsker å prøve ut nye intervensjoner, er den meget verdifull.

Gunilla Klensmeden Fosse
 DPS Nidaros
 St. Olavs hospital

Solid, men ikke lett lesbar om lupusnefritt

Edmund J. Lewis, Melvin M. Schwartz,
 Stephen M. Korbet et al, red.
Lupus nephritis
 2. utg. 325 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2010. Pris GBP 43
 ISBN 978-0-19-956805-5

Lupusnefritt er en alvorlig manifestasjon av systemisk lupus erythematosus og medfører fare for nyresvikt. Lupusnefritt er som regel en del av et mangfoldig klinisk bilde med artritt, eksantem, serositt, hemocytopeni og konstitusjonelle symptomer. Mens disse symptomene legges merke til av pasienter, oppdages lupusnefritt vanligvis først av legen gjennom funn av proteinuri og/eller hematuri.

Begrepet lupusnefritt omfatter en mengde heterogene tilstander (glomerulonefritt, membranøs glomerulopati, nekrotiserende renal vaskulopati og interstitiell nefritt), som hver har sine særpreg når det gjelder patofysiologi, prognose og terapeutisk relevans. Lupusnefritt er den desidert mest studerte komplikasjonen ved systemisk lupus erythematosus.

Denne er en revidert utgave av førsteutgaven som kom i 1999. I innledningen presiserer redaktørene at de ønsker å gi en oppdatert oversikt over den siste vitenskapelige utviklingen innen feltet, slik at pasientbehandlingen kan følge de siste innsiktene. Boken er inndelt i 12 kapitler. Klinisk presentasjon, rollen av B-, T- og NK-celler, autoantistoffer og komplementaktivert i patogenesen blir belyst i de første fem kapitlene, som har varierende kvalitet. Så følger fire kapitler om histopatologi ved proliferative, membranøse og vaskulære funn og isolert podocyttpatologi ved lupusnefritt, etterfulgt av tre kapitler om behandling, inklusiv lupusnefritt og svangerskap.

Boken bærer preg av for lite samspill mellom forfatterne og/eller for dårlig redigering. Det er mye overlapp mellom kapitlene, f.eks. får lupusnefrittbehandling med mycophenolatmofetil et eget kapittel, som så følges direkte av et annet kapittel om lupusnefrittbehandling, hvor man igjen diskuterer mycophenolatmofetil og behandling i svangerskap. Kapitlet om lupusnefritt og svangerskap er for øvrig det mest leseverdige og praktiske, mens kapitlet om isolert podocyttpatologi virker feilplassert.

I utgangspunktet er denne utgivelsen attraktiv for alle som er involvert i lupusnefritt gjennom klinisk arbeid eller forskningsarbeid, og forfatterne gir en solid oversikt over aktuelle områder og skjuler ikke at det gjenstår mange spørsmål. Tradisjonell layout, betraktelig overlapp mellom kapitler, utstrakt bruk av eldre referanser (det virker som om noen forfattere kun har tilføyd noen ord og referanser til sin tekst fra førsteutgaven) og søkelys på lupusnefritt i den heterogene amerikanske befolkningen trekker helhetsinntrykket ned.

Alt i alt er dette en tekstbok egnet for fordypning i aktuelle problemer ved lupusnefritt, men det finnes også gode norske artikler på feltet (1, 2). Stoffet er i tillegg gjort lettere tilgjengelig i kapitlet om lupusnefritt i den nyeste utgaven av *Rheumatology* (3).

Hans Nossent
 Revmatologi
 Universitetet i Tromsø

Litteratur

- Norby GE, Lerang K, Holdaas H et al. Lupusnefritt – diagnostikk og behandling. Tidsskr Nor Legeforen 2010; 130: 1140–4.
- Skomsvoll JF, Aasarød K, Salvesen KÅ et al. Systemisk lupus erythematosus og svangerskap. Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 725–9.
- Hochberg MC, Silman AJ, Smolen JS, red. Rheumatology. 5. utg. Philadelphia, PA: Mosby Elsevier, 2011.